

Program działania instytucji
Teatr Śląski im. St. Wyspiańskiego
w Katowicach

Spis treści

WSTĘP.....	4
WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA	5
KOPRODUKCJE.....	6
MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL OPEN THE DOOR.....	8
TEATR ŚLĄSKI – WIELKIE TYTUŁY, WIELKIE NAZWISKA.....	9
TEATR ŚLĄSKI W OBLICZU PANDEMII COVID-19	10
TEATR W CIENIU WOJNY W UKRAINIE	11
TEATR ŚLĄSKI NA FESTIWALACH	12
NAJWAŻNIEJSZE NAGRODY W LATACH 2018–2023	13
TEATR... POZA TEATREM	17
ŚLĄSKI DOSTĘPNY	18
ŚLĄSK ŚWIĘTY/ŚLĄSK PRZEKLĘTY	19
NAGRODA IM. KAZIMIERZA KUTZA	21
EDUKACJA TEATRALNA.....	22
WYDARZENIA CYKLICZNE, CZYLI NASZE CYKLE	23
PLANY NA LATA 2023–2028	25

WSTĘP

Czy 10 lat to dużo, czy mało w 115-letniej historii instytucji kultury? To zależy, jak wyglądały te lata i jak je zapamiętamy. Czy były spokojne, starannie zaplanowane, idące zgodnie z planem, dające poczucie bezpieczeństwa i stabilizacji, czy wręcz przeciwnie?

Pierwsza pięcioletnia kadencja dyrektora Roberta Talarczyka (lata 2013–2018) była czasem budowania stabilnego zespołu i tworzenia interesującego, różnorodnego repertuaru bazującego na historiach i lokalnych, i globalnych; opartych i na tekstach kanonicznych, i na prapremierowych wystawieniach dramatów pisanych specjalnie dla artystów naszej sceny. Teatr Śląski pojawiał się na ogólnopolskich festiwalach, z których często wracał z prestiżowymi nagrodami; współpracowaliśmy z polskimi i zagranicznymi instytucjami; zapraszaliśmy topowych reżyserów, scenografów i dramaturgów.

Było to bardzo pracowite pięciolecie, pełne nowych wyzwań – artystycznych i organizacyjnych. Jako zespół nabraliśmy wiatru w żagle i utwierdziliśmy się w przekonaniu, że pracujemy w jednej z najważniejszych i najciekawszych instytucji kultury w kraju. Nie mogliśmy przewidzieć, co przyniesie pięć kolejnych lat – jak potoczą się losy świata i jak na nas wpłyną.

Chcemy podsumować ostatnie pięć lat działalności Teatru Śląskiego w Katowicach, bo czujemy, że lata 2018–2023 to pięciolecie bez precedensu. Z jednej strony, na naszych scenach zagościły spektakle reżyserowane przez najwybitniejszych artystów współczesnego teatralnego świata; poruszyliśmy mnóstwo ważnych lokalnie i globalnie tematów; zdobyliśmy wiele nagród na prestiżowych ogólnopolskich i międzynarodowych festiwalach; sprawiliśmy, że nasz teatr stał się instytucją szeroko dostępną; hucznie obchodziliśmy wielki jubileusz, między innymi 115-lecia teatru i 100-lecia sceny polskiej w Katowicach.

Z drugiej strony, doświadczyliśmy wielomiesięcznego kryzysu związanego z pandemią koronawirusa, który spowodował zamknięcie teatru i odwoływanie spektakli. Za nami codzienność przepełniona niepewnością i strachem o zdrowie i życie naszych bliskich. Tuż po pandemii przyszło nam doświadczyć tragedii wojny w Ukrainie – chęć niesienia pomocy naszym wschodnim sąsiadom zdeterminowała wiele tygodni naszej działalności. Staraliśmy się pomagać i materialnie, i mentalnie – zaprosiliśmy do pracy artystki z Ukrainy, by mogły w najlepiej znany sobie sposób przepracować wojenną traumę.

Teraz, gdy przeglądamy podsumowanie tych ostatnich pięciu lat, widzimy obraz instytucji, która wiele przetrwała i która – jesteśmy pewni – wiele przetrwa. Nie byłoby to możliwe bez znakomitego zespołu, bez tych 150 osób, które codziennie z pełnym zaangażowaniem budują jakość, prestiż i markę Teatru Śląskiego.

Za nami pięć niezwykłych lat, w których doświadczyliśmy chyba wszystkich możliwych emocji – dumy i radości, szczęścia i euforii, ale też gniewu i bezsilności, rozpacz i lęku. Silniejsi i mądrzejsi o te doświadczenia idziemy dalej – w kolejne pięciolecia, niezależnie od tego, jakie one będą.

zespół Teatru Śląskiego im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach

WSPÓŁPRACA MIĘDZYINSTYTUCJONALNA

Teatr Śląski jako flagowa instytucja kultury miasta i województwa śląskiego chętnie współpracuje z innymi instytucjami, nie tylko teatrami. Budując przyjacielskie relacje, tworzy jedyną w swoim rodzaju sieć połączeń, dzięki której możliwe jest realizowanie projektów artystycznych na bardzo szerokiej skali.

Jednym z przykładów jest działalność Forum Dyrektorów Teatrów Województwa Śląskiego. To jedyna tego typu nieformalna grupa w Polsce zrzeszająca dyrektorów państwowych scen funkcjonujących na terenie jednego województwa. Teatr Śląski był inicjatorem powstania Forum, w skład którego wchodzi 13 teatrów działających w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (m.in. w Sosnowcu, Chorzowie czy Zabrze) i poza nią (Częstochowa, Bielsko-Biała).

Teatr współpracuje z topowymi instytucjami regionu, m.in. z Biblioteką Śląską (publikacja jubileuszowa), Uniwersytetem Śląskim (współorganizacja Festiwalu Nauki i Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Po Wyspiańskim”), Filharmonią Śląską (organizacja koncertu prapremierowych wykonań muzyki teatralnej Wojciecha Kilara i Henryka Mikołaja Góreckiego), Muzeum Śląskim (współorganizacja Międzynarodowego Festiwalu OPEN THE DOOR, organizacja wystawy jubileuszowej), Operą Śląską (koprodukcja przedstawienia „Wujek.81. Czarna ballada”; stała scena wyjazdowa Opery Śląskiej) czy z Teatrem Zagłębia w Sosnowcu (spektakle „Nikaj” i „Węgla nie ma”). Na zasadach koprodukcyjnych blisko współpracujemy z Teatrem im. Jana Kochanowskiego w Opolu, Teatrem im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, Teatrem Łażnia Nowa w Krakowie, STUDIO teatrgalerią w Warszawie, Gdańskim Teatrem Szekspirowskim i Instytutem im. Jerzego Grotowskiego we Wrocławiu.

Jako współorganizatorzy włączamy się także do produkcji cyklicznych wydarzeń, m.in. Festiwalu Ars Cameralis czy Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Reżyserskiej INTERPRETACJE. Chętnie współpracujemy też z zarządkiem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii („5:00. UA”) oraz władzami samorządowymi miast, jak wielokrotnie w przypadku Miasta Katowice (np. „Czarny ogród”, „Wujek. 81. Czarna ballada”), Miasta Rybnik („Drach”) czy Czerwonki-Leszczyn (premiera i plenerowe wystawienia „Żywotów świętych osiedlowych na terenie familoków).

KOPRODUKCJE

Teatr Śląski od lat chętnie angażuje się w działania koprodukcyjne, jednak ostatnie sezony przyniosły prawdziwy wysyp przedstawień produkowanych w bliskiej współpracy z innymi instytucjami kultury. Cieszymy się, że sami inicjujemy takie działania, ale także, że równie często jesteśmy do nich zapraszani przez uznane teatry, które widzą w nas idealnych partnerów do wspólnej pracy artystycznej.

Dlaczego koprodukcje są dla nas szczególnie cenne? Przyczyn jest wiele. Jedną z nich jest radykalne zwiększanie zasięgów produkowanych przez nas przedstawień. Przykładowo, spektakl „Śnieg” na podstawie prozy Orhana Pamuka mogą oglądać widzowie z Warszawy, Krakowa, Gdańska i Katowic. Nie do przecenienia jest również wymiana doświadczeń artystycznych: w koprodukcjach grają aktorzy związani na stałe z różnymi scenami, a realizatorami są artyści o różnorodnych doświadczeniach zawodowych.

Dzięki starannie dobieranym koproducentom prestiż marki, jaką jest Teatr Śląski, stale rośnie. Dzięki realizowanym przez nas koprodukcjom nasze tytuły i artyści naszej sceny regularnie występują na tak znamienitych scenach jak krakowski Teatr im. Juliusza Słowackiego, warszawski STUDIO teatrgaleria czy Gdański Teatr Szekspirowski.

Nie sposób nie wspomnieć też o kwestiach finansowych i prawnych: koprodukcje dają możliwość dzielenia się kosztami produkcji – gdy dany tytuł wymaga bardzo wysokich nakładów, współpraca dwóch lub większej liczby teatrów daje możliwość wspólnego pokrywania kosztów, a następnie równoprawnego czerpania korzyści finansowych ze sprzedaży biletów.

KOPRODUKCJE REALIZOWANE PRZEZ TEATR ŚLĄSKI W LATACH 2018–2023

„Wątpliwość” John Patrick Shanley, reż. Norbert Rakowski, koproducent: Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu, premiera katowicka: Scena w Galerii, 20 kwietnia 2018 r.

„Drach” Szczepan Twardoch, reż. Robert Talarczyk, koproducent: Teatr Ziemi Rybnickiej pod mecenatem Miasta Rybnika, premiera katowicka: Duża Scena, 27 października 2018 r.

„Czy pan się uważa za artystę?” A. Pałyga, reż. Anna Augustynowicz, koproducent: Muzeum Śląskie, prapremiera: Scena w Malarni, 25 stycznia 2020 r.

„Testosteron” Wojciech Saramonowicz, reż. Robert Talarczyk, koproducent: Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu, premiera katowicka: Duża Scena, 19 marca 2021 r.

„Nikaj” Zbigniew Rokita, reż. Robert Talarczyk, spektakl zrealizowany w ramach projektu ZAGŁĘBIE//ŚLĄSK, prapremiera w Teatrze Zagłębia: 10 września 2021 r.

„Amator 2020” Małgorzata Sobieszcańska, Norbert Rakowski, reż. Norbert Rakowski, koproducent: Teatr im. Jana Kochanowskiego w Opolu, premiera katowicka: Scena w Galerii, 23 września 2021 r.

„Śnieg” Orhan Pamuk, reż. Jakub Szydłowski, koproducenci: Teatr Łąźnia Nowa, Gdański Teatr Szekspirowski, STUDIO teatrgaleria, premiera katowicka: Duża Scena, 19 listopada 2021 r.

„Byk” Szczepan Twardoch, reż. Szczepan Twardoch, Robert Talarczyk, koproducenci: STUDIO teatrgaleria, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, Teatr Łąźnia Nowa, Fundacja Teatru Śląskiego „Wyspiański”, premiera katowicka: Teatr Korez 19 marca 2022 r.

„5:00. UA” reż. Yulia Maslak, koproducenci: Teatr Miejski w Gliwicach, Teatr Mały w Tychach, Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia, premiera katowicka: Scena w Malarni, 19 czerwca 2022 r.

„Węgla nie ma” Przemysław Pilarski, reż. Jacek Jabrzyk, spektakl zrealizowany w ramach projektu ZAGŁĘBIE//ŚLĄSK, prapremiera: Duża Scena, 16 września 2022 r.

„Kobieta i życie” Malina Prześluga, reż. Gosia Dębska, koproducent: Teatr im. Juliusza Słowackiego w Krakowie, premiera katowicka: Scena w Malarni, 14 stycznia 2023 r.

„Empuzjon” Olga Tokarczuk, reż. Robert Talarczyk, koproducenci: STUDIO teatrgaleria, Instytut im. Jerzego Grotowskiego, światowa prapremiera w Katowicach: Duża Scena, 12 maja 2023 r.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL OPEN THE DOOR

Międzynarodowy Festiwal OPEN THE DOOR, organizowany w Teatrze Śląskim od 2018 roku, dzięki swej otwartości i inkluzywności jest jednym z najciekawszych festiwali w Polsce. Zasadniczym wątkiem Festiwalu jest szeroko pojęty temat wykluczenia – ze względu na płeć, wiek, wyznanie, chorobę, niepełnosprawność, uwarunkowania geopolityczne, socjoekonomiczne czy orientację seksualną i tożsamość płciową. Budujemy dialog z defaworyzowanymi grupami społecznymi; oddajemy głos osobom, których potrzeby nie przebijają się w publicznej debacie.

Festiwal jest wydarzeniem interdyscyplinarnym: gramy spektakle na wszystkich scenach Teatru Śląskiego, a także w przestrzeni miasta, między innymi na katowickim Rynku. Blisko współpracujemy z zaprzyjaźnionymi instytucjami kultury – Muzeum Śląskim czy kinami należącymi do Instytucji Filmowej Silesia Film. Widzów zapraszamy na wystawy, dyskusje i na spotkania z artystami; prowokujemy do rozmów na tematy, które z jednej strony są szalenie istotne, dotyczące nas wszystkich, z drugiej zaś – nieustannie odpychane od siebie, ignorowane, odsuwane w czasie. I choć organizujemy już szóstą edycję Festiwalu OPEN THE DOOR, jesteśmy dalecy od wyczerpania tematów: niepełnosprawność intelektualna i ruchowa, eutanazja, dyskryminacja kobiet, kryzys bezdomności, transseksualność, śmierć najbliższych czy kryzys humanitarny to tylko niektóre bolesne kwestie, których nie boimy się poruszać i które wspólnie próbujemy oswajać.

Nasz Festiwal wpisał się na stałe w kulturalny kalendarz regionu. Jednocześnie staliśmy się rozpoznawalną marką na arenie międzynarodowej. W ciągu zaledwie sześciu lat gościliśmy znakomitych polskich artystów, a także zespoły m.in. z Francji, Hiszpanii, Meksyku, Izraela, Białorusi, Ukrainy, Chile, Kosowa, Belgii, Islandii.

Dyrektorem i pomysłodawcą Festiwalu jest Robert Talarczyk, a kuratorką programową Dagmara Gumkowska

TEATR ŚLĄSKI – WIELKIE TYTUŁY, WIELKIE NAZWISKA

W Teatrze Śląskim reżyserują najważniejsi twórcy współczesnego teatru. W ostatnich sezonach na każdej z naszych scen pracowali znakomici reżyserzy, których nazwiska mówią same za siebie. Są to m.in. Maja Kleczewska (dwa spektakle), Wojciech Faruga, Wiktor Rubin, Małgorzata Bogajewska (dwa spektakle), Remigiusz Brzyk, Anna Augustynowicz, Jakub Roszkowski, Agata Duda-Gracz (pierwszy raz pracująca w województwie śląskim), Krzysztof Garbaczewski, Marcin Wierzchowski, Gosia Dębska, Justyna Łagowska.

Wśród artystów, z którymi współpracujemy, znajdują się m.in. Katarzyna Borkowska, scenografka, kostiumografka i reżyserka światła; Miłosz Borycki, producent muzyczny; Kaya Kołodziejczyk, choreografka i tancerka; Marcel Sławiński, scenograf; Anna Maria Karczmarzka, scenografka; Hania Rani, kompozytorka.

Kilka minionych sezonów przyniosło wiele interesujących prapremier, m.in. „Spójrz na mnie” z udziałem osób z dysfunkcjami wzroku; „Himalaje” o Jerzym Kukuczce; „Dracha” i „Pokorę” na podstawie bestsellerowych powieści Szczepana Twardocha; „Inteligentów” – na wskroś współczesny tekst Marka Modzelewskiego; „Koszt życia” – pierwsze polskie wystawienie nagrodzonego Pulitzerem tekstu Martyny Majok; „Nikaj” i „Węgla nie ma” – dotykające lokalnych tematów śląsko-zagłębiowskich; „Odys i świnie, czyli opowieść mitomana” Agaty Dudy-Gracz czy „Empuzjon” – spektakl będący adaptacją pierwszej po Nagrodzie Nobla powieści Olgi Tokarczuk.

Na naszych scenach często pojawiają się tytuły oparte na wielkiej literaturze, choć czasem odczytywanej na nowo – jak w przypadku „Płatonowa” Antona Czechowa... bez tytułowego Płatonowa w reżyserii Małgorzaty Bogajewskiej. Inne przykłady to „Wiele demonów” Jerzego Pilcha w reżyserii Jacka Głomba, teatralnego specjalisty od lokalności, „Germinal” Emila Zoli, którą Krzysztof Garbaczewski, reżyser-awangardzista zamienił w hipnotyzującą i ironiczną podróż do świata cyfrowego wyzysku, a także „Potop” Henryka Sienkiewicza w krwawej inscenizacji Jakuba Roszkowskiego. Nie można nie wspomnieć tu o przeniesieniu na sceniczne deski „Stasia i Złej Nogi”, komiksu Tomasza „Spella” Grzędzieli – choć nie wszyscy zaliczają komiks do „wielkiej literatury”, my nie mamy wątpliwości, jak ważnym przedstawieniem jest adaptacja historii niepełnosprawnego chłopca i jego mamy. Tych wątpliwości też na szczęście nie mają nasi widzowie!

TEATR ŚLĄSKI W OBLICZU PANDEMII COVID-19

Gdy jesienią 2019 roku pojawiła się informacja o nieznanym, szybko rozprzestrzeniającym się wirusie, nikt z nas nie zdawał sobie sprawy, jak śmiertelna zaraza bezpowrotnie zmieni nasze życie. 10 marca 2022 roku, zgodnie z decyzją władz państwowych, działalność naszego teatru – i wszystkich innych instytucji kultury – pierwszy raz w 115-letniej historii została zawieszona do odwołania.

Była to sytuacja bez precedensu – z dnia na dzień byliśmy zmuszeni odwołać wszystkie zaplanowane spektakle i wydarzenia, zawiesić próby i przejść w tryb pracy zdalnej, która miała uchronić nas przed rozprzestrzenianiem się wirusa. Nikt nie wiedział, ile potrwa ta sytuacja kryzysowa, a co najgorsze – nikt nie wiedział, czy i kiedy znów spotkamy się w komplecie.

150-osobowy zespół szybko zaczął działać w nowej, zdalnej formule. Już 16 marca wieczorem wyemitowaliśmy pierwszy odcinek „Teatralnej Wieczorynki” – nasi artyści z myślą o najmłodszych czytali m.in. „Pinokia”, „Kubusia Puchatka” czy baśnie Andersena. 23 marca rozpoczęliśmy codzienny cykl dla dorosłych „Klasyka w samo południe” – artyści czytali wielkie dzieła klasyki światowej. 27 marca zorganizowaliśmy pierwszą retransmisję spektaklu. W czasie kilku tygodni zaprosiliśmy widzów na kilkanaście tytułów z naszego repertuaru, m.in. na „Himalaje”, „Piątą stronę świata”, „Stasia i Złą Nogę” czy „Kontrakt”. Wyprodukowaliśmy także „Pandemony” Artura Pałygi – pierwszą premierę w historii teatru żyjącą wyłącznie w internecie. Pamiętaliśmy o naszych widzach także w sylwestra, kiedy zaproponowaliśmy aż trzy tytuły do wyboru – oczywiście bezpłatnie.

W czasie pandemii wielokrotnie dochodziło do zmian w zakresie obostrzeń – staraliśmy się na bieżąco reagować, by chętni widzowie mogli uczestniczyć w naszych wydarzeniach w bezpiecznych warunkach. Sytuacja była nieprzewidywalna, jednak robiliśmy wszystko, by nie tracić kontaktu z wiernymi widzami, a także by nasi artyści nadal mogli pracować – nawet jeśli była to praca online, w domowych warunkach, z użyciem jedynie dostępnego sprzętu, czasem tylko telefonu komórkowego.

Następny rok przyniósł dalsze obostrzenia, jednak weszliśmy na kolejny poziom pandemicznej aktywności artystycznej: streamowaliśmy spektakle bezpośrednio z naszych scen. W tej formie odbył się nawet uwielbiany przez widzów Katowicki Karnawał Komedii. W świecie, w którym nic nie było pewne, gwarantowaliśmy widzom kontakt z kulturą na najwyższym możliwym poziomie, za co ludzie odwdzięczali nam się wspaniałymi, wzruszającymi wiadomościami i komentarzami w internecie.

Teraz, gdy zagrożenie epidemiczne nas opuściło, możemy spojrzeć na tę ekstremalnie trudną sytuację z dystansu i z czystym sumieniem powiedzieć, że zrobiliśmy wszystko, by w tym potwornym, tragicznym czasie wciąż funkcjonować – jako teatr i jako zespół.

TEATR W CIENIU WOJNY W UKRAINIE

Pełnowymiarowa inwazja Rosji na Ukrainę rozpoczęła się 24 lutego 2022 roku. Tego dnia na Scenie Kameralnej miało odbyć się zaplanowane dużo wcześniej spotkanie w ramach cyklu „Książka na scenę!”, którego gościem był prof. Tadeusz Sławek, wielki humanista, filozof, były rektor Uniwersytetu Śląskiego. W obliczu tego, co się stało u naszych wschodnich sąsiadów, spotkanie przybrało zupełnie inną formę, a wojna stała się jego jedynym tematem. Było to pierwsze z wielu zorganizowanych przez nas wydarzeń poświęconych wojnie w Ukrainie, tamtejszym artystom i zwykłym ludziom, którym przyszło albo walczyć za swój kraj, albo szukać bezpiecznego schronienia z dala od domu.

Zanim zdążyliśmy podjąć konkretne kroki pomocowe, pierwsza inicjatywa narodziła się intuicyjnie, w sercach naszych pracowników. Było nią zorganizowanie zbiórki leków, które trafiły do Domu Polskiego w Samborze w Ukrainie, skąd były dalej dystrybuowane. Następnie służbowe teatralne mieszkania udostępniliśmy kobietom z dziećmi, które uciekały z kraju przed rosyjską agresją. Kolejnym etapem było natomiast dostosowanie oferty repertuarowej Teatru do potrzeb naszych ukraińskich przyjaciół. Przygotowywaliśmy wówczas cykliczne zajęcia edukacyjne dla dzieci, graliśmy spektakle z napisami w języku ukraińskim dla dzieci i dorosłych oraz organizowaliśmy zwiedzanie teatru.

Miesiąc po wybuchu wojny na schodach do teatru zaplanowaliśmy wydarzenie plenerowe z transmisją online „Zapiski z wojny. Czytanie dla Ukrainy”. Artyści z Polski i Ukrainy czytali fragmenty zapisków, notatek, dialogów, monologów, słów napisanych w pierwszych dniach wojny.

31 marca uruchomiliśmy zakrojone na szeroką skalę zapisy na program rezydencyjny organizowany przez Forum Dyrektorów Teatrów Województwa Śląskiego. Wśród uchodźców szukaliśmy aktorów, tancerek, reżyserek, choreografek, dyrygentów, dramatopisarek, scenografek, osób tworzących kostiumy, zajmujących się reżyserią świąteł, produkcją spektakli, tworzeniem wydarzeń artystycznych, a także pedagogiką teatru. Wiedzieliśmy, że praca w zawodzie może dać im namiastkę normalności, która być może pozwoli im przetrwać ten potworny czas.

Efekt rezydencji artystycznej jest spektakl „5:00. UA” w reżyserii Yulii Maslak, koprodukcja z Teatrem Miejskim w Gliwicach oraz Teatrem Małym w Tychach pod mecenatem Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Spektakl to poetycko-dokumentalny zapis uczuć, wrażeń, przeżyć, który układa się w sceniczny list ukraińskich kobiet – w pierwszej kolejności do Polaków, potem do całego świata. Mimo że od premiery minął już niemal rok, przedstawienie nadal jest grane – za nami pokaz m.in. na Festiwalu „Boska Komedia” w Krakowie czy na Europejskiej Konferencji Teatralnej w Opolu, a także gościnnie w Gliwicach i Tychach. I choć część artystek wróciła już do swojego kraju, spektakl żyje własnym życiem – będziemy go grali tak długo, jak nasze aktorki będą czuły, że powinny go grać.

Dwie znakomite aktorki, z którymi pracowaliśmy przy „5:00. UA”, Nina Zakharova i Katia Vasiukova, zostały etatowymi aktorkami Teatru Śląskiego. Grały już w spektaklach reżyserowanych przez Krzysztofa Garbaczewskiego, Marcina Wierchowskiego, Maję Kleczewską i Jacka Jabrzyka.

Choć wojna trwa, a historia pisze się tuż obok nas, sceniczne życie musi toczyć się dalej. Współpraca ze znakomitymi ukraińskimi artystami jest dla naszego teatru powodem do dumy. Do końca będziemy wspierać ich w walce o wolny, demokratyczny kraj, a nasza scena zawsze będzie miejscem, w którym nie będziemy się bali głośno o tym mówić.

TEATR ŚLĄSKI NA FESTIWALACH

Życie teatralne kwitnie przez cały sezon artystyczny, jednak nie mamy wątpliwości, że wręcz rozkwita na festiwalach. Teatr Śląski jest stałym bywalcem ogólnopolskich i międzynarodowych festiwali – trudno wręcz znaleźć taki, na którym nie prezentowalibyśmy naszych produkcji.

Dzięki wyjazdom na festiwale mamy szansę trafić do bardzo szerokiej, ogólnopolskiej publiczności. Udział w wydarzeniach, które mają kilkudziesięcioletnią historię, to dla nas powód do dumy i radości – zaproszenia na najważniejsze festiwale zawsze są dla nas wyzwaniem. Robimy wszystko, by z jednej strony skraść serca publiczności, z drugiej – zdobyć jak najwięcej prestiżowych nagród, dzięki którym zapisujemy kolejne karty historii naszej 115-letniej instytucji.

Najważniejsze festiwale, w których Teatr Śląski brał udział w latach 2018–2023

- Międzynarodowy Festiwal „Boska Komedia” w Krakowie
- Festiwal Prapremier w Bydgoszczy
- Festiwal Komedii „Talia” w Tarnowie
- Przegląd Teatrów Małych Form „Kontrapunkt” w Szczecinie
- Opolskie Konfrontacje Teatralne
- Festiwal PIDIFest (Praga, Czechy)
- Kaliskie Spotkania Teatralne
- Festiwal Wybrzeża Sztuki w Gdańsku
- Festiwal Konfrontacje Teatralne w Lublinie
- Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Łodzi
- Warszawskie Spotkania Teatralne
- Festiwal Małych Prapremier w Bydgoszczy
- Festiwal Mała Boska Komedia
- Międzynarodowy Festiwal „Festival de Otoño” (Madryt, Hiszpania)
- Międzynarodowy Festiwal Teatrów Dzieci i Młodzieży „Korczak” w Warszawie
- Kielecki Międzynarodowy Festiwal Teatralny
- Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Bez Granic” (Cieszyn/Czeski Cieszyn)
- Festiwal Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość Przedstawiona” w Zabrzu

NAJWAŻNIEJSZE NAGRODY W LATACH 2018–2023

Teatr Śląski i jego artyści często są nagradzani – otrzymują wyróżnienia zarówno o zasięgu lokalnym (Nagrody Marszałka Województwa Śląskiego – artystyczne, dla młodych twórców; Złote Maski), jak i o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej.

Ostatnie sezony przyniosły wiele prestiżowych nagród – wśród nich najwięcej laurów zdobył spektakl „Pod presją” w reżyserii Mai Kleczewskiej z brawurową rolą Sandry Korzeniak w roli Mabel oraz „Staś i Zła Noga” – kameralne przedstawienie na troje aktorów będące adaptacją komiksu Tomasza „Spella” Grzędzieli. Pierwszy z nich przez kilka sezonów zapełniał „dorostą” widownię Dużej Sceny, drugi, przeznaczony dla młodszych widzów, nadal z powodzeniem grany jest na Scenie w Malarni.

Ogólnopolskie uznanie zdobyły też inne tytuły, m.in. precyzyjne „Porwanie Europy” Jarosława Marka Rymkiewicza w reżyserii Piotra Cieplaka i „Spójrz na mnie” Adama Ziąskiego – przedstawienie stworzone wraz z osobami z dysfunkcjami wzroku, grane każdorazowo z audiodeskrypcją.

POD PRESJĄ

Grand Prix Międzynarodowego Festiwalu „Boska Komedia”

Pierwsza Nagroda Aktorska dla Sandry Korzeniak na Międzynarodowym Festiwalu „Boska Komedia”

Główna Nagroda im. Konrada Swinarskiego dla najlepszego reżysera

Nagroda Festiwalu Prapremier w Bydgoszczy dla Sandry Korzeniak i Zespołu

Nagroda dla Sandry Korzeniak na Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych

II Nagroda Aktorska dla Sandry Korzeniak na Kaliskich Spotkaniach Teatralnych

STAŚ I ZŁA NOGA

Nagroda dla Michała Rolnickiego za najlepszą rolę męską na IV Festiwalu Małych Prapremier w Wałbrzychu

Nagroda dla Katarzyny Błaszczyńskiej za najlepszy tekst/adaptację tekstu na IV Festiwalu Małych Prapremier w Wałbrzychu

Nagroda jury dziecięcego za najlepsze przedstawienie na IV Festiwalu Małych Prapremier w Wałbrzychu

Nagroda dla Katarzyny Błaszczyńskiej za „oryginalne prace scenariuszowo-dramaturgiczne” w 25. Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej

Nagroda na XVIII Festiwalu Prapremier w Bydgoszczy

Grand Prix Festiwalu Mała Boska Komedia 2019 w Krakowie

Nagroda młodzieżowego jury „Dzieci Pani Stefy” na 23. Festiwalu Korczak w Warszawie

PORWANIE EUROPY

Grand Prix Festiwalu Talia w Tarnowie

Nagroda im. Leny Starke dla Dariusza Chojnackiego

Nagroda specjalna im. Stanisława Hebanowskiego za odkrycie repertuarowe

SPÓJRZ NA MNIE

Nagroda Główna Jury Festiwalu Kontrapunkt

Wielka Nagroda Publiczności Festiwalu Kontrapunkt

ON WRÓCIŁ

Nagroda im. Jacka Woszczerowicza dla Artura Świąsa na 61. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

POKORA

Nagroda ZŁOTA KIESZEŃ dla scenografii autorstwa Katarzyny Borkowskiej do spektaklu „Pokora” na Festiwalu Scenografii i Kostiumów „Scena w budowie”

5:00. UA

Nagroda za reżyserię dla Yulii Maslak na XXI Festiwalu Dramaturgii Współczesnej Rzeczywistość Przedstawiona

PŁATONOW

Nagroda im. Jacka Woszczerowicza dla Grzegorza Przybyła na 63. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

Trzecia nagroda aktorska dla Anny Kadulskiej na 63. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

Druga nagroda aktorska dla Mateusza Znanieckiego na 63. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

ŁASKAWE

Druga nagroda aktorska dla Mateusza Znanieckiego na 63. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

Honorowa Nagroda im. Macieja Prusa dla najlepszego reżysera dla Mai Kleczewskiej na 63. Kaliskich Spotkaniach Teatralnych – Festiwalu Sztuki Aktorskiej

CZY PAN SIĘ UWAŻA ZA ARTYSTĘ?

Nagroda dla Artura Pałygi za najlepszy dramat w Ogólnopolskim Konkursie na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej

ROK JUBILEUSZOWY 2022

W 2022 roku w Teatrze Śląskim hucznie obchodzono Rok Jubileuszowy. Świętowaliśmy 115 lat teatru w Katowicach, 100-lecie sceny polskiej, 25-lecie Rady Mecenasów, 5. rocznicę powstania Fundacji Teatru Śląskiego „Wyspiański” i 5. edycję Międzynarodowego Festiwalu OPEN THE DOOR.

Przez cały rok zapraszaliśmy naszych widzów na wyjątkowe wydarzenia uświetniające nasz jubileusz. Jednym z nich była wystawa jubileuszowa „1122 premiery” zorganizowana przez Muzeum Śląskie. Na wystawie znalazły się najciekawsze i najcenniejsze artefakty z teatralnych i muzealnych archiwów i magazynów, m.in. kostiumy z czasów lwowskich i unikatowe dokumenty, a także współczesne multimedia. Wystawę odwiedziło aż 20 000 osób – była ona nie tylko artystycznym, lecz także frekwencyjnym sukcesem.

Niezwykłym wydarzeniem był także koncert w Filharmonii Śląskiej, podczas którego została zaprezentowana między innymi muzyka teatralna skomponowana w latach 50. ubiegłego wieku do dwóch spektakli Teatru Śląskiego. Pierwszy to „Wieża samotności” według tekstu Roberta Ardreya wyreżyserowany przez Jerzego Jarockiego – tu muzykę napisał Henryk Mikołaj Górecki, a drugi „Śmierć Dantona” Georga Büchnera w reżyserii Józefa Wyszomirskiego z muzyką Wojciecha Kilara. Było to pierwsze publiczne wykonanie tych dzieł muzycznych.

Wspólnie z Uniwersytetem Śląskim zorganizowaliśmy Ogólnopolską Konferencję Naukową „Po Wyspiańskim”. Rok jubileuszowy był doskonałą okazją do zastanowienia się nad tym, co nam zostało ze spuścizny Wyspiańskiego. Wspólnie z badaczami z całej Polski przyjrzelśmy się współczesnemu teatrowi z różnych perspektyw, również w kontekście przemian zachodzących w teatrze światowym.

Biblioteka Śląska z okazji naszego jubileuszu przygotowała szczególną publikację, bo opartą na wypowiedziach pracowników naszej instytucji. Jubileusz stał się idealną okazją, by historię Teatru Śląskiego opowiedzieć z perspektywy wybitnych specjalistów różnych dziedzin, którzy pracują na wspólny sukces, także za kulisami. Wśród nich znaleźli się więc i aktorzy, i dramaturg, i recepcjonista, i producentka, co sprawiło, że czytelnicy dostali do rąk książkę głęboko ludzką, osobistą i pełną osobistych wyznań, a przede wszystkim oddającą głos ludziom, którzy tworzyli i tworzą współczesny Teatr Śląski.

Wydaliśmy również książkę „25 lat współpracy Rady Mecenasów z Teatrem Śląskim” – pozycja ta porządkuje materiały merytoryczne i finansowe dotyczące działalności jedynej takiej Rady w Polsce, która nieprzerwanie od ćwierćwiecza wspiera teatr finansowo (i nie tylko). Pozycja ta jest jednocześnie formą podziękowania wszystkim osobom, które działały w jej szeregach przez te wszystkie lata.

Najważniejszą premierą Roku Jubileuszowego był spektakl „Łaskawe” Jonathana Littella w reżyserii Mai Kleczewskiej. To monumentalne dzieło oparte na jednej z najgłośniejszych i najbardziej kontrowersyjnych powieści XXI wieku opowiada historię Maximiliana Aue, byłego nazistowskiego oficera biorącego udział w bezlitosnej eksterminacji ukraińskich Żydów. Jego intymna spowiedź to

jeden z najbardziej wstrząsających spektakli ostatnich lat i głos potrzebny zwłaszcza dziś, w czasach geopolitycznych niepokojów.

Rok jubileuszowy przyniósł także dwa Medale Zasłużony Kulturze „Gloria Artis” – złoty dla Bogumiły Murzyńskiej-Głybin, znakomitej aktorki, oraz brązowy dla Teatru Śląskiego z okazji jubileuszu.

TEATR... POZA TEATREM

Twórcy pracujący w Teatrze Śląskim doskonale wiedzą, że by powstał spektakl, tylko dwa elementy są absolutnie niezbędne: aktor i widz. W związku z tym wciąż szukamy nowych przestrzeni gry, nieoczywistych miejsc, w które moglibyśmy zaprosić naszych widzów. Pierwszą gigantyczną produkcją, której premiera odbyła się w przestrzeni pozornie nieteatralnej, była „Morfina” w reżyserii Eweliny Marciniak zrealizowana w postindustrialnej Galerii Szyb Wilson na katowickim Nikiszowcu (wróciliśmy tam z tą samą reżyserką i sztuką „Leni Riefenstahl. Epizody niepamięci”).

Nasz teatr był pierwszym w Polsce teatrem instytucjonalnym, który otworzył swoją stałą scenę w galerii handlowej. Scena w Galerii, działająca w latach 2015–2021 w Galerii Katowickiej zbudowanej na katowickim dworcu, doczekała się dziesięciu premier i wiernej widowni, która często po kilka razy oglądała spektakle oparte na tekstach Weroniki Murek, Przemysława Wojcieszka, Timura Vermesa, Artura Pałygi czy Grażyny Jagielskiej.

Jesteśmy też pierwszym teatrem, który przestrzeń gry stworzył w zabytkowej Sali Sejmu Śląskiego w Katowicach. Sala, którą na co dzień użytkują członkowie Sejmiku Województwa Śląskiego, wyposażona jest w nowoczesny system do głosowania, który był niezbędny w produkcji przedstawienia „Terror” Ferdinanda von Schiracha. Dzięki systemowi to widzowie, zgodnie ze swoim sumieniem, każdorazowo decydują o winie lub niewinności, karze lub uniewinnieniu głównego bohatera, wojskowego pilota Larsa Kocha, oskarżonego o zestrzelenie cywilnego samolotu pasażerskiego pełnego ludzi. Spektakl jest grany od 2017 roku.

Teatr Śląski trzykrotnie brał udział w Świątce Zabytków Techniki INDUSTRIADA, za każdym razem proponując widzom kontakt z teatrem w przestrzeni nieteatralnej. Pierwszym wydarzeniem był spacer performatywny po katowickim Nikiszowcu „Nie z tej ziemi!” w reż. Rafała Urbackiego – kilkanaście razy spotkaliśmy się z gośćmi z całego województwa, którzy chcieli słuchać osiedlowych historii sprzed lat i z nieodległej przeszłości. Kolejny rok przyniósł spektakl ruchowo-taneczny „Jaram się” na terenie Królewskiej Huty w Chorzowie tego samego reżysera – dziś mieści się tam nowoczesne Muzeum Hutnictwa, jednak wówczas było to miejsce opuszczone, niedostępne dla osób postronnych, zakurzone i duszne. W tych warunkach tancerze odtwarzali trudy codziennej pracy osób zatrudnionych w śląskich hutach. Niezwykłym plenerowym wydarzeniem była też premiera „Żywotów świętych osiedlowych” Lidii Amejko w reż. Kariny Grabowskiej na zabytkowym osiedlu familoków w Czerwionce-Leszczynach. W naturalnej, zastanej scenografii śląskiego podwórka zagraliśmy kilkanaście razy, w towarzystwie mieszkańców i turystów zwiedzających to zjawiskowe miejsce.

Stałym miejscem organizowania wydarzeń jest plac przed teatrem, serce katowickiego rynku. Odbywają się tam wydarzenia plenerowe, m.in. w ramach Festiwalu OPEN THE DOOR czy Metropolitalnej Nocy Teatrów. Zimą 2022 roku, po wybuchu wojny w Ukrainie, wraz z ukraińskimi artystami w trzaskającym mrozie czytaliśmy tam wojenne zapiski, a latem cyklicznie zapraszamy do tańca mieszkańców Katowic, organizując w wakacyjne weekendy tematyczne potańcówki.

ŚLĄSKI DOSTĘPNY

W ostatnich sezonach duży nacisk położyliśmy na szeroko pojętą dostępność. Co ważne, robimy to nie ze względu na zmieniające się prawo, które obliguje nas do pewnych działań w tym zakresie, lecz z głębokiego przekonania o absolutnej konieczności prowadzenia działalności statutowej w sposób maksymalnie dostępny dla wszystkich.

Pierwszym, oczywistym krokiem było zwiększenie dostępności architektonicznej. Duża Scena, Scena w Malarni i Scena Kameralna są w pełni dostosowane do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie dysfunkcji ruchu. Naszą ostatnią inwestycją jest nowoczesna platforma umożliwiająca widzom poruszającym się na wózkach swobodne dojście na widownię Sceny Kameralnej. Duża Scena z kolei oferuje specjalne miejsca dla osób poruszających się na wózkach. Do potrzeb osób z niepełnosprawnościami dostosowane zostały również toalety przy wszystkich trzech scenach.

Drugim krokiem, który podjęliśmy, było prezentowanie spektakli z napisami w językach obcych, początkowo po angielsku, później po ukraińsku – z myślą o ludziach uciekających z Ukrainy przed rosyjską agresją.

Największym jak dotąd przedsięwzięciem w zakresie dostępności jest realizacja projektu ŚLĄSKI DOSTĘPNY – udostępnienie oferty Teatru Śląskiego dla osób ze szczególnymi potrzebami w zakresie słuchu. W jego ramach prezentujemy 12 przedstawień na Dużej Scenie z napisami dla osób G/głuchych znających język polski.

Niezwykle ważnym krokiem poczynionym przez nas w kwestii szeroko pojętej dostępności jest coroczna organizacja Międzynarodowego Festiwalu OPEN THE DOOR. Idea festiwalu wyrosła z silnej potrzeby oddania głosu ludziom z grup defaworyzowanych ze względu na wiek, płeć, poglądy polityczne, wyznanie, orientację seksualną, niepełnosprawność czy chorobę. Z jednej strony zapraszamy widzów, by odważnie zderzyli się z często trudnymi tematami przedstawień, filmów czy debat, z drugiej jesteśmy otwarci na propozycje artystów z niepełnosprawnością ruchową i intelektualną, którzy często zaskakują nas wrażliwością i świeżością spojrzenia.

Festiwal OPEN THE DOOR jest wydarzeniem w pełni dostępnym – spektakle są tłumaczone na Polski Język Migowy, są prezentowane z napisami w języku polskim i z audiodeskrypcją. Robimy wszystko, by dotrzeć do jak największej liczby widzów, także tych, którzy dotąd ze względu na ograniczenia w zakresie języka polskiego nie mogli w pełni uczestniczyć w oferowanych przez nas wydarzeniach. Część festiwalowych widzów dzięki naszym staraniom ma okazję po raz pierwszy w życiu uczestniczyć w wydarzeniach teatralnych.

W Teatrze Śląskim na stałe zatrudnione są dwie osoby zajmujące się tematem dostępności – koordynatorka ds. dostępności oraz konsultant ds. osób z niepełnosprawnościami. Mimo że wiemy, że wciąż przed nami ogrom pracy w tym zakresie, to nie mamy wątpliwości, że działania skupione wokół udostępniania oferty kulturalnej wszystkim zainteresowanym powinny być przez wszystkich traktowane absolutnie priorytetowo.

ŚLĄSK ŚWIĘTY/ŚLĄSK PRZEKLĘTY

Teatr Śląski jest śląski nie tylko z nazwy – ostatnie sezony przyniosły premiery i prapremiery doskonale przyjętych przez publiczność tytułów związanych z szeroko pojętą tematyką lokalną. Mimo że podejmowano już próby przeniesienia na deski najważniejszej sceny naszego województwa tekstów mocno wpisanych w tutejszą kulturę, to na stałe zagościły one na niej dopiero po 2013 roku. Najważniejszym i najgłośniejszym spektaklem, który jednocześnie rozpoczął swoistą „modę na Śląsk” w teatrze, była „Piąta strona świata” Kazimierza Kutza w reżyserii Roberta Talarczyka, która miała swoją prapremierę na Dużej Scenie 16 lutego 2013 roku. O tym, jak udana jest ta realizacja, świadczy nie tylko nieustająco wysoka frekwencja, lecz także morze nagród, które zdobyła na wszystkich najważniejszych ogólnopolskich festiwalach teatralnych. To jednocześnie dowód na to, że lokalne historie, jak ta zapisana przez Kutza, mogą mieć głęboko uniwersalny charakter, czytelny w każdej części kraju i poza jego granicami.

Kolejne spektakle związane ze śląską tematyką stworzyły cykl „Śląsk święty/Śląsk przeklęty” – niezwykle różnorodny tematycznie i inscenizacyjnie. W ramach cyklu powstały spektakle opowiadające o ikonach tego regionu, m.in. o Ryśku Riedlu z zespołu Dżem, o Zbyszku Cybulskim czy o Jerzym Kukuczce. Reżyserzy przyglądali się historii powstania Nikiszowca i Giszowca, badali losy Ślązaków, których los rzucił na Dzikie Zachód, opowiadali zawiślane historie postaci z kart śląskich powieści Szczepana Twardocha.

Niepodważalną siłą przedstawień o śląskiej tematyce okazało się ich szerokie dotarcie – na widowni pojawili się widzowie, którzy, jak sami przyznawali, nigdy wcześniej nie byli w teatrze, bo nie spodziewali się, że w teatrze można mówić w śląskim języku – nie tylko na widowni, ale przede wszystkim na scenie. Spektakle powstające w ramach cyklu „Śląsk święty/Śląsk przeklęty” udowadniają, że możliwe jest opowiadanie historii lokalnych z unikiem „cepeliowych” pułapek.

Warto dodać, że sztuka teatralna jest też sposobem na budowanie mostów porozumienia z innymi regionami, szczególnie z sąsiadującym ze Śląskiem terenem Zagłębia Dąbrowskiego. O tym, że wstawiane nam granice są tylko w naszych głowach, świadczą spektakle „Nikaj” i „Węgla nie ma” produkowane w ramach projektu „Zagłębie//Śląsk” realizowanego wspólnie z Teatrem Zagłębia. Tytuły te budzą wielki entuzjazm widzów po obu stronach Brynicy.

PRZEDSTAWIENIA W CYKLU „ŚLĄSK ŚWIĘTY/ŚLĄSK PRZEKLĘTY”

- „Skazany na bluesa” Przemysław Angerman, Jan Kidawa-Błoński, reż. Arkadiusz Jakubik, prapremiera: Duża Scena, 7 marca 2014 r.
- „W popielniczce diament” Jakub Roszkowski, reż. Waldemar Patlewicz, prapremiera: Duża Scena, 6 czerwca 2014 r.
- „Morfina” Szczepan Twardoch, reż. Ewelina Marciniak, prapremiera: Galeria Szyb Wilson, 8 listopada 2014 r.
- „Czarny ogród” Małgorzata Szejnert, reż. Jacek Głomb, prapremiera: Duża Scena, 17 kwietnia 2015 r.
- „Western” Artur Pałyga, reż. Robert Talarczyk, Rafał Urbacki, prapremiera: Duża Scena, 27 czerwca 2015 r.

NIEFORMALNA KONTYNUACJA CYKLU „ŚLĄSK ŚWIĘTY/ŚLĄSK PRZEKLĘTY”

- „Wujek.81. Czarna ballada” Robert Talarczyk, reż. Autor, prapremiera: Duża Scena, 17 grudnia 2016 r.
- „Korfanty. Hotel Brześć i inne piosenki” Przemysław Wojcieszek i zespół, reż. Autor, prapremiera: Scena w Galerii 27 października 2017 r.
- „Himalaje” Dariusz Kortko, Marcin Pietraszewski, Artur Pałyga, reż. Robert Talarczyk, prapremiera: Duża Scena, 19 maja 2018 r.
- „Drach” Szczepan Twardoch, reż. Robert Talarczyk, prapremiera: Duża Scena, 27 października 2018 r.
- „Pokora” Szczepan Twardoch, reż. Robert Talarczyk, prapremiera: Duża Scena, 11 czerwca 2022 r.
- „Węgla nie ma” Przemysław Pilarski, reż. Jacek Jabrzyk, prapremiera: Duża Scena, 16 września 2022 r.

oraz

- „Nikaj” Zbigniew Rokita, reż. Robert Talarczyk, prapremiera: Teatr Zagłębia, 10 września 2021 r.
- „Byk” Szczepan Twardoch, reż. Szczepan Twardoch, Robert Talarczyk, prapremiera: STUDIO teatrgaleria, 19 marca 2022 r.

NAGRODA IM. KAZIMIERZA KUTZA

Nagrodę im. Kazimierza Kutza ustanowiono w 2020 roku z inicjatywy Marcina Krupy, prezydenta Miasta Katowice, Ryszarda Koziołka, JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego i Roberta Talarczyka, dyrektora Teatru Śląskiego. Nagroda po raz pierwszy została wręczona 16 lutego 2021 roku – w dniu urodzin Kutza – na Dużej Scenie Teatru Śląskiego w Katowicach. Nagroda jest co roku wręczana właśnie tego dnia.

Organizatorami Nagrody im. Kazimierza Kutza są Miasto Katowice, Uniwersytet Śląski w Katowicach i Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach. Fundatorem nagrody jest Miasto Katowice.

Kazimierz Kutz był artystą, politykiem, społecznikiem, którego prestiż wykraczał daleko poza Śląsk i Polskę, dlatego ambicją organizatorów nagrody było stworzyć wyróżnienie, którego zasięg promieniuje poza miejsce urodzenia Kazimierza Kutza i honoruje osoby, których talent i charyzma mogą rezonować z jego dokonaniem. Uznano, że nagroda imienia Kazimierza Kutza powinna honorować obszary działań, które były mu najbliższe. Odpowiadają im następujące kryteria istotne dla patrona nagrody: sztuka, polityka obywatelska i lokalność. Nagroda im. Kazimierza Kutza powinna zatem honorować osoby, które najpełniej reprezentują idee ważne w działalności Kazimierza Kutza: uniwersalność lokalności, połączenie krytyki i afirmacji, wolność twórczą, godzenie ludzi za pomocą sztuki. Powinna nagradzać tych, którzy zajmują się światem innym niż tylko własny i ludźmi odmiennymi od nich, którzy troszczą się o innych, są gotowi pracować dla dobra wspólnego i dla lepszej przyszłości nas wszystkich.

Nagroda ma charakter finansowy: laureat Nagrody im. Kazimierza Kutza otrzymuje 50 000 zł. Symbolem Nagrody Kutza jest odlana z brązu statuetka wykonana przez Ksawerego Kaliskiego według projektu wybitnego śląskiego artysty Erwina Sówki – projekt statuetki był jednym z ostatnich dzieł twórcy Grupy Janowskiej.

Zgodnie z regulaminem Kapituła ma także możliwość wręczenia dodatkowego wyróżnienia – tytułu „Ambasador Śląska”. Tytuł ma charakter honorowy – laureat otrzymuje pamiątkowe imienne odznaczenie, które inspirowane jest projektem statuetki.

Laureaci Nagrody im. Kazimierza Kutza

2021 Anna Dymna

2022 Szczepan Twardoch

2023 Maja Kleczewska

Wyróżnieni honorowym tytułem „Ambasador Śląska”

2022 Tadeusz Sławek

2023 Jerzy Buzek

EDUKACJA TEATRALNA

Nie ma dnia, by na naszych korytarzach nie było słychać śmiechu dzieci zwiedzających Teatr Śląski. Oprócz tradycyjnego oprowadzania, które uwielbiają i młodszy, i starsi widzowie, organizujemy lekcje teatralne, dzięki którym dzieci poznają świat teatru od kulis. Niektóre z nich są tak zainteresowane teatralnym życiem, że nawet organizują w naszych murach urodziny, na które zapraszają swoich przyjaciół.

Jednym z cyklicznych działań edukacyjnych jest Studium Wiedzy o Teatrze. Spotkania te, przeznaczone dla młodzieży, dają możliwość poznania artystów pracujących przy najnowszych premierach, a także pracowników teatru, którzy wykonują typowo sceniczne zawody. W ostatnim czasie na pytania młodzieży odpowiadały m.in. Maja Kleczewska i Agata Duda-Gracz, wybitne reżyserki, z którymi młodzież zapewne nie miałaby możliwości spotkać się w innych okolicznościach.

W Teatrze Śląskim działa także Szkoła Aktorska, która jest niepubliczną szkołą artystyczną. Funkcjonuje od 2004 roku jako jednostka organizacyjna Teatru Śląskiego. W województwie Śląskim jest to jedyna szkoła kształcąca w zawodzie aktora przy teatrze dramatycznym. Słuchacze mają jedyną w swoim rodzaju szansę uczenia się aktorstwa od najlepszych artystów katowickiej sceny, co dzieje się w naturalnym, scenicznym środowisku. Młodzi adepci sztuki scenicznej nabierają praktyki w repertuarowych produkcjach Teatru Śląskiego, nie tylko w dyplomach. Szkoła Aktorska Teatru Śląskiego cieszy się dużym zainteresowaniem młodych artystów, przede wszystkim dzięki bardzo wysokim kompetencjom naszych nauczycieli – aktorów, choreografów, tancerzy i innych wybitnych specjalistów, pod których czujnym okiem kształcą się przez trzy lata.

Od kilku lat spektakl dyplomowy III roku wchodzi do stałego repertuaru naszego teatru, dzięki czemu młodzi aktorzy mogą rozwijać warsztat i mieć kontakt z publicznością, co jest nie mniej ważnym elementem ich kształcenia i rozwoju. Wielu z nich już w trakcie szkoły jest angażowanych do przedstawień naszego teatru – najlepszą nauką bowiem jest nauka od praktyków w miejscu, z którym chce się związać swoje zawodowe życie.

WYDARZENIA CYKLICZNE, CZYLI NASZE CYKLE

Teatr Śląski oferuje nie tylko przedstawienia, lecz także daje możliwość uczestnictwa w spotkaniach, rozmowach i dyskusjach tematycznych, które kontekstowo uzupełniają teatralne doświadczenie widza. Dotyczą one zarówno naszych premier, jak i innych zjawisk kultury, o których w teatrze warto rozmawiać. Bo teatr, jak wiemy, to medium, które by mogło zachwycać, musi składać się z kilku dobrze przygotowanych warstw: tekstowej, wizualnej, muzycznej i intelektualnej. Każdej z nich warto przyrzec się z osobna – stąd w Teatrze Śląskim cykliczne wydarzenia, które to umożliwiają.

W ostatnich sezonach nasz repertuar wzbogacił się o cykle, które mają swoją stałą publiczność i które na stałe wpisały się w teatralny kalendarz. Część z nich realizowana jest od wielu lat, inne dopiero zaczynają budować swoją renomę, proponując widzom rozmowy z autorami, ekspertami, teoretykami i praktykami.

SZTUKOWANIE – projekt prowadzony przy współpracy Teatru Śląskiego z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach cieszący się bardzo dużym zainteresowaniem widzów, szczególnie seniorów, który ze względu na wysoką frekwencję został przeniesiony na Dużą Scenę. Podczas comiesięcznych zajęć odrabiamy lekcje z historii sztuki – zaglądamy do największych muzeów świata i opowiadamy o życiu niezwykłych artystów i artystek. W centrum naszego zainteresowania do tej pory znaleźli się m.in. Botticelli, Michał Anioł, Tamara Łempicka, Vincent van Gogh, Hieronim Bosch, Jan Vermeer, Caravaggio, Édouard Manet i Henri de Toulouse-Lautrec.

PREMIERY KRYTYCZNE (wcześniej premiery studencko-nauczycielskie) – to nowy, odświeżony cykl spotkań z widzami, który umożliwi zarówno uczniom, nauczycielom, studentom, wykładowcom akademickim, jak i emerytom, rencistom, osobom z niepełnosprawnościami, a także edukatorom i animatorom kultury, zakup biletu na popremierowe przedstawienie z naszego repertuaru w promocyjnej cenie 30 zł. Po każdym spektaklu prezentowanym w ramach cyklu odbywa się rozmowa z twórcami, aktorami oraz publicznością, moderowana przez osobę zajmującą się badaniem i ocenianiem teatru. Premiera krytyczna to przede wszystkim swobodna przestrzeń wymiany myśli między sceną a widownią. Widzowie to dla nas najważniejsi opiniootwórcy, więc podczas naszych spotkań umożliwiamy im dzielenie się swoimi refleksjami na temat obejrzanych przedstawień oraz pogłębiania swojej wiedzy, zadając pytania artystom.

NOWE KSIĄŻKI – cykl spotkań literackich, których celem jest przybliżanie widzom wartych uwagi nowości wydawniczych i ich autorów. Sięgamy po takie publikacje, które podejmują – zarówno lokalnie, jak i globalnie – istotne społecznie i politycznie tematy. W ramach cyklu spotkaliśmy się już z Remigiuszem Grzelą, z którym rozmawialiśmy o zapomnianym żydowskim dziedzictwie naszego kraju i jego bohaterkach, jak Irena Gelblum. Przedmiotem naszych rozmów stał się także język śląski i rola przekładu literackiego w promowaniu lokalnej kultury (dzięki śląskiemu przekładowi dzieła J.R.R. Tolkiena „Hobit, albo tam i nazód”) czy kryzys męskości (dzięki książce „Nie/podległości i transformacje. Szkice o stuleciu męskiego niepokoju 1918–2018” Wojciecha Śmieci).

KSIĄŻKA NA SCENĘ! TEATRALNY KLUB KSIĄŻKI – gospodarzami tego bijącego rekordy popularności cyklu spotkań są Ewa Niewiadomska, szefowa działu kultury Polskiego Radia Katowice, i prof. Ryszard Koziołek, literaturoznawca, rektor Uniwersytetu Śląskiego. Ten mistrzowski duet, dla którego żaden gatunek i wątek literacki nie jest obcy, prowadzi naszych widzów przez zakątki polskiej i światowej literatury, bawiąc przy tym i zachęcając do czytania. Wśród tematów poruszanych przez prowadzących były m.in. twórczość Wisławy Szymborskiej (gościem był Michał Rusinek), literatura góraska, twórczość Michaela Houellebecqa (i dyskusja o tym, czy i dlaczego wolno mu więcej niż innym), książki biograficzne, grecki rodowód literatury, włoscy klasycy czy absolutna konieczność czytania poezji.

Robert Talarczyk

PLANY NA LATA 2023–2028

Kolejne pięć sezonów artystycznych w Teatrze Śląskim im. Stanisława Wyspiańskiego w Katowicach to moim zdaniem wyzwanie nie tylko kontynuacji dotychczas obranej linii programowej instytucji, ale również postawienie na jej prężny rozwój: z jednej strony opierający się na pogłębianiu silnych aspektów, które udało się wypracować w poprzednich latach, z drugiej zaś na poszukiwaniu kolejnych elementów, które mogą stać się marką Teatru jako instytucji łączącej tradycję z nowoczesnością. To właśnie na styku tych dwóch tendencji rodzi się bowiem, w moim odczuciu, istota teatru publicznego. Jest to miejsce, które nie tylko wyznacza trendy i edukuje, reagując na przemiany społeczne (zarówno globalne, jak i lokalne) oraz kierunek wyznaczany przez oczekiwania publiczności, ale również takiego, który pielęgnuje dziedzictwo kulturowe, z którego się wywodzi, i czyni je przedmiotem swojej dumy. Nadchodzące pięć sezonów będzie więc stanowić próbę sprostania wyżej zarysowanemu wyzwaniu. Realizacja tego zadania odbywać się będzie na rozmaitych polach – zarówno organizacyjnych, jak i programowych oraz artystycznych.

DOSTĘPNOŚĆ

Teatr publiczny to instytucja silnie wrażliwa na potrzeby wszystkich osób – nie tylko tych, które pozostają zazwyczaj w głównym spektrum organizacyjnej widoczności. Jako dyrektor Teatru Śląskiego staram się zwracać szczególną uwagę na osoby z niepełnosprawnościami, których problemom w minionych sezonach nie tylko poświęciliśmy kolejne spektakle, ale które również pojawiły się na scenie w profesjonalnej produkcji teatralnej czy wreszcie mogły uczestniczyć (zarówno jako publiczność, jak i artyści) w Międzynarodowym Festiwalu OPEN THE DOOR. To istotna część publiczności, której obecność w instytucjach kultury wciąż jest zbyt niska, dlatego też planuję kontynuację oraz rozszerzenie zakresu działań podjętych w 2022 roku w ramach grantu z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W kończącym się właśnie sezonie przygotowaliśmy dostępność spektakli z naszej Dużej Sceny do potrzeb osób g/Głuchych. W kolejnych latach chciałbym poszerzyć tę ofertę nie tylko o kolejne sceny, ale przede wszystkim o potrzeby innych wykluczonych grup. Chciałbym doprowadzić do regularnej prezentacji spektakli repertuarowych w wersji z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na Polski Język Migowy. Ponadto będę podejmował kolejne kroki mające na celu zwiększenie dostępności architektonicznej budynków Teatru, chociażby poprzez przebudowę schodów prowadzących do wejścia głównego. Istotnym elementem kryjącym się pod hasłem „dostępność” jest dla mnie rozumienie publicznej instytucji kultury jako takiej, w wydarzeniach której uczestniczyć może każda osoba, która wyrazi taką wolę – nie poprzez uczestnictwo w specjalnie przygotowanej ofercie wydarzeń, ale na zasadzie równego z innymi dostępu do całości teatralnego repertuaru.

WSPÓŁPRACA

Nie da się dziś stworzyć dojrzałej instytucji kultury bez świadomej i zakrojonej na szeroką skalę współpracy z otoczeniem. W Teatrze Śląskim jest to nie tylko tzw. otoczenie gospodarcze, które przyjęło formę Rady Mecenasów, ale również kulturalne. Wspólne działania na polu kultury – czy

poprzez współorganizację wydarzeń, czy zapraszanie do dyskusji bądź działań sieciujących, czy koprodukcję spektakli – pozwalają zarówno wymienić się doświadczeniami i dobrymi praktykami z innymi, których misja jest podobna do naszej, ale również stworzyć bogatą oraz różnorodną ofertę dla jak najszerszego grona publiczności. Dotychczas podejmowane współprace z najważniejszymi instytucjami w regionie, a w niektórych przypadkach także poza nim, odkryły przed nami nowe pola i możliwości działania, a także kolejne sposoby odpowiadania na potrzeby publiczności. Dlatego też linia ta nie tylko będzie kontynuowana w następnych latach, ale stanie się ważnym elementem funkcjonowania Teatru. Takie działania mają również pozytywny wymiar ekonomiczny – pozwalają bowiem na organizację i produkcję wydarzeń, których skala mogłaby być niedostępna dla budżetu pojedynczej instytucji.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

W nadchodzących sezonach planuję poszerzyć granice współpracy międzyinstytucjonalnej również o znaczną liczbę ośrodków zagranicznych. Jednym z nich, z którym rozmowy są już prowadzone na zaawansowanym etapie, jest Théâtre du Nord – Centre Dramatique National Lille-Tourcoing-Hauts de France. To wartościowa i znacząca francuska instytucja kultury, która w niedalekiej przyszłości mogłaby stać się nie tylko istotnym koproducentem spektakli, ale przede wszystkim partnerem oraz mentorem w tworzeniu centrum dramatycznego przy Teatrze Śląskim, a więc miejsca, którego nieobecność polskie środowisko teatralne silnie odczuwa.

PLANY ARTYSTYCZNE

Wspomniane centrum dramatyczne to ważna część rozwoju artystycznego Teatru Śląskiego im. St. Wyspiańskiego w Katowicach. Jako największa scena dramatyczna w regionie mamy nie tylko obowiązek pokazywania spektakli opartych na tekstach już istniejących, ale również wyznaczania kierunków i wskazywania wartości nowo powstających opowieści. Stanowi to bowiem nie tylko zachętę do wizyty w teatrze, ale przede wszystkim promocję czytelnictwa, którego drastyczny spadek obserwujemy w kraju od lat. W ostatnich sezonach istotną dominantę naszego repertuaru stanowiły nowe polskie dramaty, co nie pozostało niezauważone na arenie ogólnopolskiej – w szczególności przy okazji corocznego Ogólnopolskiego Konkursu na Wystawienie Polskiej Sztuki Współczesnej, w ramach którego Teatr Śląski jest nagradzany regularnie. To kierunek, który mam zamiar kontynuować również z uwagi na fakt rosnącego powodzenia, jakim cieszy się Szkoła Pisania Sztuk – roczne warsztaty dramatopisarskie prowadzone przez naszego etatowego dramaturga Artura Pałygę, jedną z najbardziej rozpoznawalnych i nagradzanych postaci w tej dziedzinie twórczości teatralnej w Polsce.

Obok tekstów dramatycznych nowych i klasycznych chciałbym zwrócić uwagę na najbardziej wartościowe dzieła literackie (polskie i światowe), wokół których dyskusję toczyliśmy na scenach Teatru Śląskiego z powodzeniem od dwóch lat. Oprócz kontynuacji cykli spotkań „Książka na scenę!” i „Nowe książki”, planujemy przygotowanie szeregu teatralnych adaptacji najważniejszych dzieł literackich – głośnych, wzbudzających dyskusje, wartościowych z uwagi na temat, ale także opowiadane w nich historie.

Opowieści od zawsze stanowią istotny wątek w moim rozumieniu misji teatru publicznego, ale są również istotną częścią regionalnej i personalnej tożsamości. Dlatego też nie chcę wycofywać się z pogłębiania refleksji nad lokalnością, którą realizujemy z powodzeniem w Teatrze Śląskim od lat. Chcę podkreślić wagę kultury w rozmowach o Śląsku, istotną rolę, jaką ma tutaj do odegrania nie

tylko literatura, ale również sztuka sceniczna. Oprócz planowanych realizacji spektakli, które będą kontynuować ten wątek, chciałbym zapoczątkować cykliczne – być może w formie biennale – śląskie spotkania kulturalne, w ramach których odbywałyby się spotkania, dyskusje, wystawy, koncerty, ale również prezentacje spektakli o lokalnej tematyce wszystkich (a przynajmniej większości) teatrów w województwie. Chciałbym, żeby jasnym się stało, że dla ludzi kultury Śląsk brzmi dumnie – chcemy o nim opowiadać, chcemy się z nim mierzyć, chcemy promować jego wartość, złożoną historię, ale też z nadzieją i zaciekawieniem patrzeć w przyszłość.

Plany repertuarowe na kolejnych pięć sezonów artystycznych są w trakcie ustalania, jako że Teatr powinien pozostawić sobie przestrzeń na bieżące reagowanie na potrzeby publiczności. Są już jednak w większości zarysowane do końca 2025 roku, a obecnie prowadzę rozmowy o produkcjach na kolejne lata.

PLANOWANE PREMIERY SEZONU 2023/2024

20 PAŹDZIERNIKA 2023 – Michel Houellebecq „Uległość”, reż. Bartosz Szydłowski

Polska prapremiera najgłośniejszej powieści francuskiego pisarza w ostatnich latach. Reżyserii podjął się twórca, którego spektakle z powodzeniem pokazywane są na festiwalach w całym świecie – liczymy, że i tym razem uda się odnieść podobnej rangi sukces.

11 LISTOPADA 2023 – rock opera o Wojciechu Korfantym autorstwa Artura Pałygi, reż. Robert Talarczyk

W ramach obchodów Roku Wojciecha Korfante planujemy przygotowanie spektaklu, który opowie o tym ważnym zarówno dla Śląska, jak i Polski bohaterze w sposób ożywczy, nietuzinkowy, a przede wszystkim za-chęcający młodzież do zainteresowania się tą postacią. W tym celu do współpracy muzycznej zaprosiliśmy cieszący się olbrzymią popularnością wśród młodych odbiorców zespół The Baboon Show.

31 GRUDNIA 2023 – Peter Quilter „Boska!”, reż. Tadeusz Łomnicki

Jedna z najgłośniejszych komedii teatralnych, opowiadająca losy Florence Foster Jenkins, zwanej „najgorszą śpiewaczką świata”. W tę rolę z powodzeniem wcielały się gwiazdy takie jak Meryl Streep czy Krystyna Janda. W katowickiej adaptacji będzie to Grażyna Bułka.

12 STYCZNIA 2024 – Miguel de Cervantes „Don Kichot z Manczy”, reż. Jakub Roszkowski

Kanon powieści przygodowych nie mógłby istnieć bez postaci walczącego z wiatrakami marzyciela i jego wiernego giermka. Z racji faktu, że powieść znajduje się na liście lektur uzupełniających w szkołach średnich, do jej realizacji zaprosiliśmy twórcę, który doskonale zaadaptował na naszą scenę „Potop” Henryka Sienkiewicza, a ostatnio został nagrodzony za teatralną adaptację powieści „Znachor”.

22 MARCA 2024 – spektakl na podstawie książki Neila Gaimana „Koralina” (koprodukcja ze Śląskim Teatrem Lalki i Aktora „Ateneum”)

Tytuł ten urósł dziś do rangi kultowej książki dla młodzieży, łącząc w sobie elementy baśniowe, grozę, ale jednocześnie opowieść o tożsamości oraz trudnych relacjach rodzinnych. Dla lepszego ukazania różnicy pomiędzy dwoma światami, w których rozgrywa się akcja powieści, oprócz zespołu aktorskiego na scenie pojawią się lalki.

19 KWIETNIA 2024 – William Shakesperare „Burza”, reż. Jan Klata

Teatralna adaptacja jednej z najważniejszych sztuk Shakespeare’a w reżyserii jednego z najbardziej kultowych polskich twórców. Dodatkowym atutem tej produkcji jest fakt, że dramat zostanie wystawiony w nowym tłu-maczeniu, którego podjął się prof. Tadeusz Sławek.

24 MAJA 2024 – Anna Dziewit-Meller „Od jednego lucypera”, reż. Dorota Ignatjew

Nie ma silnego Śląska bez silnych kobiet, na których barkach się on opiera, a nie ma lepszej powieści o nich niż opowieść Anny Dziewit-Meller. Ważna dla regionu książka po raz pierwszy zostanie zrealizowana w scenicznej adaptacji właśnie w Teatrze Śląskim.

PLANOWANE PREMIERY SEZONU 2024/2025

27 WRZEŚNIA 2024 – Lew Tołstoj „Wojna i pokój”, reż. Janusz Opryński

Od lutego ubiegłego roku inaczej myślimy o tym, czym są dwa tytułowe zjawiska. Dlatego też warto przyjrzeć im się właśnie z perspektywy opowieści rosyjskiej, a nikt lepiej nie opowiada o metafizyce i rosyjskiej duszy niż legendarny twórca lubelskiego Teatru Provisorium, laureat wielu teatralnych nagród, doceniany w kraju i na świecie.

15 LISTOPADA 2024 – Nancy Kleinbaum „Stowarzyszenie umarłych poetów”, reż. Michał Piotrowski

Kultowy tytuł znany przede wszystkim z ekranizacji, w której wystąpił Robin Williams, to doskonała okazja do przyjrzenia się relacjom pomiędzy nauczycielami a uczniami, jak również do zastanowienia się, w jakim kierunku powinna zmierzać edukacja, jeśli nie ma być tylko bezrefleksyjnym uczeniem gotowych formułek. Teatralnej adaptacji powieści dokona młody reżyser filmowy o docenianym zagranicą dorobku.

6 GRUDNIA 2024 – Samuel D. Hunter „Wieloryb”, reż. Małgorzata Bogajewska (polska prapremiera)

Oscar za główną rolę męską dla Brendana Frasera w filmie zrealizowanym przez Darrena Aronofsky’ego przy-pomniał o doskonałym, choć nigdy wcześniej niezrealizowanym w Polsce dramacie. Specjalnie na potrzeby jego polskiej prapremiery w Teatrze Śląskim zostało zamówione pierwsze tłumaczenie tego tekstu, a scenicznej adaptacji podjęła się reżyserka doskonale znana polskiej publiczności ze swojej wrażliwości na tematy pozostające blisko człowieka.

16 LUTEGO 2025 – spektakl inspirowany osobą Kazimierza Kutza, reż. Maja Kleczewska

Laureatka tegorocznej edycji Nagrody im. Kazimierza Kutza postanowiła zaproponować spektakl inspirowany postacią patrona tego wyróżnienia. Będzie to opowieść o Śląsku historycznym i współczesnym, o nonkonformizmie i konieczności artystycznych wyborów. Takiego spektaklu Polska jeszcze nie widziała.

14 MARCA 2025 – spektakl inspirowany historiami rodzin mieszkających kiedyś na Śląsku, reż. Marcin Wierzchowski

Twórca dobrze znany, a przede wszystkim lubiany i ceniony przez publiczność Teatru Śląskiego, po raz kolejny proponuje rodzinną wiwisekcję. Kameralny teatr psychologiczny to znak rozpoznawczy spektakli, o których rozmawia się jeszcze długo po wyjściu z teatru.

16 MAJA 2025 – Gabriel Garcia Marquez „Sto lat samotności”, reż. Robert Talarczyk (koprodukcja z Teatrem im. J. Słowackiego w Krakowie)

Teatralna adaptacja niekwestionowanego arcydzieła literatury światowej to produkcja ważna i powinna być zrealizowana w odpowiedniej do rangi tej powieści formie. Dlatego też do współpracy przy tej premierze zaproszony został Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie – pozwoli to również na budowanie silniejszej marki Teatru Śląskiego w świadomości mieszkańców historycznej stolicy kraju.

PREMIERY PLANOWANE DO KOŃCA ROKU 2025

3 PAŹDZIERNIKA 2025 – Elise Wilk „Zniknięcia”, reż. Wojciech Faruga

Laureatka Nagrody Dramaturgicznej AURORA jest jedną z najczęściej wystawianych dramatopisarek młodego pokolenia w Rumunii. Uhonorowany dramat to intymna opowieść o sytuacji mniejszości kulturowej w wojennej i powojennej ojczyźnie autorki, który powinien zostać wyjątkowo dobrze zrozumiany właśnie na Śląsku.

21 LISTOPADA 2025 – Fiodor Dostojewski „Idiota”, reż. Agata Duda-Gracz

Jedna z najciekawszych rosyjskich powieści zostanie na potrzeby swojej teatralnej adaptacji przepisana przez Artura Pałygę. Jej głównym bohaterem nie będzie tym razem książę Myszkina, a postać, która pozornie pozostaje dla akcji drugoplanowa. Reżyserka i autor adaptacji proponują spojrzenie na historie, które dobrze znamy, od nieoczekiwanej strony, by dostrzec w nich nowe wartości.

W ramach planów na kolejne sezony prowadzone są rozmowy i ustalane szczegóły produkcji z takimi twórcami teatralnymi jak m.in. Katarzyna Szynkiewicz, Monika Strzępka, Anna Smolar, Agnieszka Jakimiak, Agnieszka Glińska, Michał Zadara, Wojciech Ziemiński. Prowadzą również rozmowy o współpracy z reżyserami o uznanej międzynarodowej renomie, takimi jak Iwan Wyrpajew, David Bobée, Thomas Ostermeier.